

BRÁNA JAZYKOV PRE UČITEĽOV OTVORENÁ

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA

z absolvovania zahraničnej stáže učiteľov cudzích jazykov v reálnom jazykovom prostredí

Vypracovala : Mgr. Anna Sivekova
Termín aktivity : 8.9. - 23. 10. 2008
Miesto : Fulbridge Primary school in Peterborough

Som rada, že som mala možnosť zmeniť na dva mesiace prostredie a stať sa účastníčkou projektu „Brána jazykov pre učiteľov otvorená“, zákonite som sa vo svojom osobnostnom i odbornom raste posunula vpred. Zahraničnú stáž som absolvovala na škole, ktorá je najlepšou základnou školou v Peterborough.

“Fulbridge school” existuje od roku 1935 a navštevujú ju žiaci 1 až 6 triedy, ale i deti predškolského veku. Každá trieda je pomenovaná podľa známeho básnika, nakoľko aj ulice v blízkosti školy nesú ich mená.

Školský deň sa začína 8:40, kedy sa otvárajú školské brány a žiaci môžu prichádzať do školy. Žiakov doprevádzajú do školy ich rodičia a prichádzajú až do triedy -nie je to však bežné na iných anglických školách. Vzťah medzi učiteľom a rodičom je bližší. Do 8:50 sa zistí dochádzka, pričom každého žiaka učiteľ resp.pomocný učiteľ pozdraví menovite a žiak mu pozdrav opätuje. V prípade, že sa žiak omešká, musí sa hlásiť na sekretariáte a meškanie resp. absencia je prísne monitorovaná. Rodičia sú upozornení, že v prípade neospravedlnenej dochádzky, riskujú nahlásenie tohto stavu na príslušný mestský úrad, pokutu, resp. vylúčenie zo školy. Na škole nie je zvonenie, ale riadia sa podľa rozvrhu a plynule prechádzajú z jednej hodiny na druhú. Od 10:15 do 11:15 majú jednotlivé ročníky 15 minútovú prestávku na voľnú hru a 15 minút majú tzv.” Snack and break”.Počas tejto prestávky učiteľ alebo jeho asistent číta knihu a žiaci jedia ovocie, ktoré si prinesú, resp.dostávajú v škole. Trikrát do týždňa majú stretnutia tried, tzv.”Assembly”, ktoré majú výchovný charakter. Vedie ich ročníkový učiteľ, resp.riaditeľ školy. Obedňajšia prestávka je medzi 12.00 a 1:45 a každý

ročník má určený čas obeda. Žiaci majú možnosť stravovať sa v školskej jedálni , ale využívajú to len niektorí. Poobedňajšie vyučovanie znovu začína zisťovaním dochádzky, pozdravením a končí o 3:05.

Škola má vypracovaný súbor pravidiel, ktoré žiaci musia dodržiavať. Do školy chodia v uniformách, na telesnú výchovu majú predpísaný úbor, na prezutie nesmú nosiť tenisky.
..Výchovné ciele a pravidlá správania sú viditeľne po celej škole a v triedach.

Cieľom školy je pripraviť deti dobre pre život. Je to škola hrou a ich hlavným heslom je viera, že keď dajú deťom korene, narastú im krídla a budú môcť lietat'. Stredobodom pozornosti je dieťa a všetci robia maximum, aby dieťa naučili čo len malé množstvo učebnej látky, vstúpili mu pravidlá slušného správania, charitatívneho cítenia a pocit tolerancie, súdržnosti a ďalších pekných čŕt človeka. Tieto vlastnosti zdobia jednotlivé triedy a každá z nich si určuje aj svoje vlastné pravidlá a ciele správania.

Počas môjho pobytu na tejto škole som mala možnosť absolvovať zaujímavé stretnutia a pozorovania. Najzaujímavejším bolo pre mňa stretnutie s riaditeľom, ktorý nám venoval svoj čas a poukazoval nám celú školu. Zaujala ma citácia slov Johna Lenona, ktoré mal pán riaditeľ vo svojej kancelárii. John Lenon sa obracia na učiteľov s výčitkou, prečo neobjavili jeho talent . Bol odlišný, ale nikto si to nevšimol. Na tejto škole, pod vedením pána Iaina Erskina, sa snažia učitelia objaviť talent dieťaťa. Organizujú rôzne súťaže a žiaci môžu pracovať v rôznych záujmových útvaroch. Hľadajú talenty, aby mohli rozvíjať ich schopnosti. Na škole je možné pracovať vo viacerých krúžkoch, ktoré vedú kvalifikovaní učitelia - dramatický, spevácky, tanečné i športové. Zúčastnila sa som niekoľkých takýchto stretnutí a mala som možnosť pozorovať, s akým nadšením deti v týchto útvaroch pracovali. Veľmi dobrý dojem na mňa urobil učiteľ hudobnej a dramatickej výchovy pán Clingo, ktorý nielen na hodinách ale i v popoludňajších aktivitách šíril okolo seba pozitívnu energiu a deti s radosťou plnili jeho pokyny. Bude pre mňa vzorom do mojej ďalšej práce. Mala som možnosť pozorovať prácu učiteľov a žiakov vo viacerých triedach a ročníkoch. Väčšinu času som však strávila vo štvrtej triede. V tejto triede sú žiaci aj zo Slovenska a z Českej republiky. Pomáhala som im pri práci i pri komunikácii s nimi a v rozhovore s rodičmi.

V škole vládne poriadok a súčasne aj pohoda a klud. Každý si je vedomý , že príliš veľa predpisov zväzuje, ale príliš veľa slobody môže spôsobiť chaos. Práca učiteľov, pomocných pracovníkov i rodičov je sústredená na žiaka . Každého žiaka, bez ohľadu na jeho národnosť, rasu, náboženské presvedčenie, považujú za výnimočného a venujú mu patričnú pozornosť.

Snažia sa učiť deti tak, aby boli dobre pripravené pre život. Celý vyučovací proces je sústredený na žiaka, ktorému sa venuje maximálna starostlivosť. Učitelia sa pravidelne stretávajú s ročníkovým učiteľom a dopodrobna prediskutujú situáciu v triede, ako i opatrenia na zlepšenie jednotlivých žiakov. Konkrétne si stanovujú, akým spôsobom a kedy sa budú venovať slabším žiakom. Vedú si o tom podrobnú dokumentáciu, aby postrehli čo i len najmenší pokrok. Niektorí žiaci majú problémy s čítaním a písaním a tak sa im učitelia venujú vo väčšej miere. V triedach nechýbajú malé knižnice, kde sú knihy označené podľa úrovne a tak si žiak môže požičať vhodnú knihu aj domov. Vedú si o tom čitateľský denník a každý týždeň je vyhodnotený najlepší čitateľ. Písanie realizujú formou odpisovania a precvičujú si jednotlivé slová podľa predlohy. Podľa môjho názoru, náš spôsob nácviiku písania je efektívnejší, ale ja nie som kompetentná to posudzovať. Takisto čítať sa učia jednotlivé slabiky a spojenia, postupne od tých najpoužívanejších až po zložitejšie.

Veľký dôraz sa kladie na disciplínu. Pri menšom porušení pravidiel správania to rieši triedny učiteľ. Presunie meno žiaka do pravej polovice tabule. Ak to nepomôže, spolupracuje s ročníkovým učiteľom a žiak je presunutý dočasne do inej triedy. Ak ani to nie – pracuje so žiakom špeciálny pedagóg formou pohovoru. V krajnom prípade žiaka dočasne presunú na inú školu. Už v začiatkoch problému je informovaný rodič, s ktorým má učiteľ priamy kontakt. Musím oceniť trpezlivosť s akou pristupovali k problémovému žiakovi. Koľko úsilia vynaložili, aby žiakovi pomohli si uvedomiť, v čom robí chybu a ako by sa mal správať.

Po pozorovaní desiatok hodín, som sa mala možnosť presvedčiť, že vyučovanie v Anglicku je veľmi odlišné od nášho na Slovensku. Každý ročník má určenú tému, ktorá sa spracováva počas jednej tretiny školského roka. Napríklad štvrtý ročník má tému: Egypt. Učitelia majú pripravené množstvo materiálov v elektronickej podobe týkajúcich sa starobylého Egypta – napr. texty na čítanie, s ktorými pracujú na hodinách. Výzdoba v triedach tohto ročníka je zameraná na toto obdobie. Žiaci majú k dispozícii množstvo kníh opisujúcich život v tých časoch. Na hodinách práce s počítačom robia prezentáciu na danú tému. Výtvarne spracúvajú a učia sa typické črty tohto obdobia. Na hodinách hudobnej a dramatickej výchovy, spoznávajú toto obdobie prostredníctvom krásneho muzikálu Jozefov zázračný plášť. Nacvičujú jednotlivé piesne a zbory, aby sa mohli prezentovať na programe, ktorý predvedú rodičom v závere semestra. Tretí ročník má tému Rímska ríša. Šiesty ročník spracováva II. svetovú vojnu. No nie na každej škole je to rovnaké.

Učebné osnovy dostávajú centrálné, ale každá škola si ich prispôsobuje. Školské plány majú podrobne rozpracované. Učiteľ si vypracováva aj denné resp. týždenné plány, ktoré sú veľmi podrobné a rozpracované pre 4-5 skupín- podľa úrovne v danom predmete. Keďže žiaci neopakujú ročník, tak v triede sú výborní, ale i slabší žiaci. Výhodou je, že okrem kvalifikovaného učiteľa v triede pracujú ďalší dvaja alebo traja pomocní učitelia, Sú to ľudia ochotní pracovať s deťmi, ktorí absolvujú kurzy na získanie potrebnej kvalifikácie. Veľmi využívané je skupinové vyučovanie, kedy žiaci pracujú podľa danej úrovne a pomáha im učiteľ resp. pomocný učiteľ. Nie je to však tak na všetkých školách. Len niektoré školy majú pomocných učiteľov.

Ako som už spomínala učenie je tematické a s tým súvisia rôzne podporné aktivity a exkurzie. Témy pre jednotlivé ročníky sú dané na celý semester. Nie sú však dané centálne, ale škola si ich prispôsobuje podľa vlastných potrieb. Žiaci štvrtých ročníkov mali v jesennom semestri tému: Egypt, resp. Chodím ako Egypťan. Učitelia pripravili pre žiakov zaujímavú aktivitu- simulovaný let do Egypta. Akcia bola dopredu premyslená a pripravená. Žiaci si vyrobili pasy so základnými údajmi, na hodine informatiky zisťovali, ponad ktoré krajiny poletia, ako dlho bude trvať let, akou spoločnosťou je výhodné letieť. Do školy mali prísť v civilnom oblečení- nie v školských uniformách. Akcia bola zorganizovaná v miestnosti určenej na rôzne aktivity. Učitelia mali rozdelené úlohy a podľa toho boli oblečení. Dvaja učitelia boli piloti, dve učiteľky letušky, jeden učiteľ hral opozdeného cestujúceho s reálnym pasom a letenkou. Pri vchode do miestnosti žiaci prešli kontrolou - ukázali pas, dostali pečiatku. Potom boli všetci pousádzaní, vypočuli si pokyny a súčasne sledovali na plátne simulovaný let. Po vzlietnutí deťom letušky ponúkli malé občerstvenie. A na pobavenie si pozreli rozprávku Egyptský princ. Deťom sa táto akcia veľmi páčila. Bolo to spojenie hry a reálneho života.

Trikrát do týždňa majú doobedňajšie stretnutia po ročníkoch tzv. „Assembly“, ktoré sú výchovne zamerané a vedie ich riaditeľ školy alebo jeho zástupca, resp. aj ročníkoví učitelia a triedni. Mala som možnosť zúčastniť sa na viacerých pekných stretnutiach, v závere ktorých je vždy chvíľka na zamyslenie sa. Na jednom z takýchto stretnutí, zástupkyňa riaditeľa žiakom názorne ukázala, že čas, ktorý stratia nesústredenosťou, sa im už nikdy nevráti. Zahrala im scénu so zubnou pastou, ktorú vytlačila mimovoľne z tuby a potom dala žiakom úlohu vrátiť ju naspäť - čo bolo nemožné. Veľmi pekné stretnutie bolo venované mierovej tematike, kde riaditeľ školy deťom pekne priblížil význam mieru vo svete a ako reflexiu sa mali zamyslieť nad tým, čo oni môžu urobiť preto, aby bol mier. Upozornil na ich správanie

sa a medziľudské vzťahy. V závere deťom predmetol prezentáciu z pobytu žiakov šiestej triedy v Belgicku, kde navštívili pietne miesta a cintoríny, Nielen toto stretnutie, ale i ostatné boli podfarbené krásnou hudbou. Pokojná hudba sprevádzala deti aj na chodbách, kde podľa tematiky vystavených exponátov zaznievala. Okrem ročníkových stretnutí výchovne boli zamerané tzv. Chvilky na zamyslenie sa – P4T. Každá trieda ich mala v rozvrhu trikrát do týždňa. Učiteľ si ich prispôboval podľa vlastnej potreby. Boli tiež výchovne zamerané.

Škola zorganizovala charitatívnu akciu, kde učitelia priniesli doma napečené koláče a každý kto chcel ochutnať, dal do krabičky peniaze. Takto vyzbieraná suma sa odovzdá tam, kde to najviac potrebujú. Na nástenke mali ďakovný list za podobne vyzbierané peniaze. Aj žiaci sú vedení v takomto duchu, aby charitatívna činnosť im bola vlastná.

Škola je pomerne veľká, ale veľmi dobre organizovaná. Každý vie, čo má robiť a tak vytvárajú jeden zohratý celok. Mali sme možnosť zažiť na vlastnej koži aj štátnu inšpekciu na tejto škole. Inšpektori vyjadrili spokojnosť s organizáciou a chodom školy. Následne pán riaditeľ poďakoval všetkým zamestnancom školy a na ročníkovom stretnutí oboznámil všetkých so závermi inšpekcie, čo sa im páčilo, v čom by sa ešte mohli zlepšiť a poďakoval sa deťom za ich vzorné správanie. Trikrát počas nášho pobytu bol vyhlásený poplach a žiaci museli opustiť školu a nastúpiť na školský dvor. Spôsobilo to bezpečnostné zariadenie, ale súčasne to bol aj nácvik pre prípad potreby.

Škola je vybavená počítačmi, ktoré sú nielen v počítačovej učebni, ale aj na chodbách školy. Každý žiak má umožnený prístup na počítač, ktorý využíva na vzdelávacie účely. Niektoré stránky sú zablokované a tak sa internet nepoužíva na chatovanie, hranie, písanie súkromných mailov a pod. Škola má svoju webovú stránku, kde si žiaci i rodičia môžu nájsť dôležité informácie o škole. Bola som milo prekvapená, ako žiaci ovládajú prácu na počítači a štvrtáci sú schopní pripraviť peknú prezentáciu v power pointe. Pracujú s ním už od prvej triedy. Učitelia kvalifikovane vedú hodiny informatiky a počítač patrí k ich každodennému životu. Počas hodín je maximálne využitý počítač a interaktívna tabuľa. Učitelia si zapisujú svoje plány priamo do počítača a robia si prípravy na hodiny. Narozdiel od nás si pripravujú podrobné týždenné plány, v ktorých vychádzajú z celoštátnych štandardných podkladov.

Spôsob hodnotenia žiakov v Anglicku a u nás je odlišný. Slovné hodnotenie žiakov je veľmi pracné, ale menej stresujúce. Bola som prekvapená, keď prácu, v ktorej bolo dosť veľa chýb učiteľ ohodnotil – „veľmi pekné písmo“ a opravil len niektoré pravopisné chyby. Bol to slabší žiak a tak ocenil to, čo sa dalo pochváliť. Slabšie práce s náznakom úsilia ohodnotil ako

„dobrý pokus resp, snaha.“ Na lepších žiakov bol náročnejší, ale tiež prevládalo pozitívne hodnotenie. Hoci sa ústne neskúša tak ako u nás, počas hodiny si učiteľ, resp. jeho asistenti, všimajú prácu žiakov a za správne odpovede alebo prácu v skupinách, dávajú žiakom body a následne za tri body dostávajú jeden merit. Podľa počtu meritov sa žiaci zaradia do určitej skupiny a získajú zlatý, strieborný alebo bronzový certifikát. Úroveň žiaka je vyjadrená aj číselne, podľa toho, čo v danom predmete žiak dokáže. Rodičia sú oboznámení s úrovňou svojho dieťaťa. Ak dieťa dosahuje slabšie výsledky a má problémy, ktoré vyžadujú špeciálnu starostlivosť, tak učiteľ v spolupráci s učiteľom pre žiakov so špeciálnymi potrebami vypracováva individuálny plán pre daného žiaka. Tento plán podpíšu aj rodičia žiaka a následne sa kontroluje po určitom časovom období.

Učitelia sa každé dva týždne stretávajú na poradách, kde dostanú študijný materiál a prediskutujú danú tému, napr. čítanie s porozumením, hodnotenie a pod. Zúčastňujú sa i na akciách organizovaných v rámci mesta. Novozačínajúci učitelia majú viacero zaujímavých aktivít.

Počas môjho pobytu som mala možnosť pozorovať prácu učiteľov a žiakov na hodinách, ale aj spolupracovať, pomáhať a prezentovať sa na viacerých hodinách. V škole sme s kolegyňou urobili nástenku o Slovensku a v jednotlivých triedach sme oboznámili učiteľov i žiakov s našou krásnou krajinou.

V závere môjho pobytu som mala možnosť navštíviť aj dve stredné školy v meste. Špeciálna stredná škola - Marshfield school – je určená pre deti, ktoré majú problémy s učením, a tak i učebné osnovy sú zamerané na základné zručnosti, ktoré potrebujú pre život. Škola ich na ne pripravuje. V areáli školy je postavený bungalov, ktorý predstavuje rodinný dom. V ňom dvojica žiakov strávi jeden týždeň, ale len počas dňa, pod vedením pedagóga. Vyskúšajú si všetky domáce práce, ako je varenie, upratovanie, výmenu prádla a pod. Po absolvovaní týchto aktivít získajú certifikát o absolvovaní tohto pobytu. V triedach je malý počet žiakov, v priemere 12 a tak sa im môžu vyučujúci individuálne venovať. Druhá stredná škola, ktorú som navštívila, bola Thomas Deacon Academy. Obrovská moderná nová škola, ktorá je najväčšia v Anglicku. Študuje tu 2000 študentov a stará sa o nich 300 členný učiteľský zbor. Školu otvorili len v minulom školskom roku a vznikla spojením 3 stredných škôl. Je vybavená modernou technikou a tak skoro v každej triede sú počítače, ktoré využívajú učitelia i žiaci. Učebne sú presklené a niektoré úplne otvorené. Študenti si vyberajú predmety podľa svojho záujmu a schopností a tak sa škola člení na jednotlivé oddelenia, ktoré sú humanitne,

prírodovedne alebo umelecky zamerané. Na tejto strednej škole študujú žiaci rovnakej vekovej skupiny ako sú naši žiaci. Stretli sme sa so záujmom aj učiteľov nadviazať kontakt s našou školou, čo sa týka dopisovania, poprípade výmenných pobytov študentov a učiteľov. Ostáva mi len dúfať, že naše plány budú zrealizované.

Cieľom zahraničnej stáže, ktorej som sa zúčastnila, bolo získať, spoznať, skúsiť, vidieť, naučiť sa niečo nové, čo ma posunie vpred a zároveň sprostredkovať získané poznatky kolegom na Slovensku. Všetkým učiteľom na Slovensku by som želala, aby sa mohli zúčastniť podobnej aktivity v zahraničí. Je to neoceniteľná životná a profesijná skúsenosť. Za to, že som mohla absolvovať túto dvojmesačnú stáž v rámci projektu ďalšieho vzdelávania učiteľov cudzích jazykov, sa chcem poďakovať autorom projektu, všetkým, ktorí sa podieľali na jeho realizácii, riaditeľovi „Fulbridge Primary School“ v Peterborough, kde som mohla stáž absolvovať, ako i vedeniu mojej školy, Gymnázia I. Bellu v Handlovej.